

Huvudman

Kunskapsskolan i Sverige AB, 556566-1815
info@kunskapsskolan.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Kunskapsgymnasiet Liljeholmen i Stockholms län

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Kunskapsskolan i Sverige AB avseende brister rörande undervisning och lärande. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt styrning av verksamheten .

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2021, utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, genomfört en tillsyn av Kunskapsgymnasiet Liljeholmen i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kunskapsgymnasiet Liljeholmen följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt styrning av verksamheten.

Skolinspektionen har den 24 och 25 november 2021, som en del av utredningen, genomfört verksamhetsbesök på skolenheten. Under besöksdagarna genomfördes lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, såsom förteckning över undervisande personal, skolans kvalitetsplan 2021/22, plan mot diskriminering och kränkande behandling 2021/22 samt betygskataloger för höstterminen 2020 och vårterminen 2021. Huvudmannen har den 24 maj 2022 gett in en skriftlig komplettering och en uppdaterad förteckning över undervisande personal.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av förteckningen över undervisande personal på skolan framgår att sex av 19 lärare saknar lärarlegitimation. Det framgår vidare vilka ämnen dessa lärare undervisar i och att de är visstidsanställda. Av den kompletterande förteckningen över undervisande personal framgår att av de lärare som inte är legitimerade har en lärare en utländsk lärarexamen. Det framgår vidare att en lärare numera erhållit lärarlegitimation.

Av Skolinspektionens intervju med rektorn och huvudmannens komplettering

framkommer följande. Skolan hade tidigare en internationell profil med undervisning på engelska i flera ämnen. Under hösten 2020 beslutade huvudmannen att den internationella profilen skulle fasas ut och från och med läsåret 2021/22 bedrivs undervisningen enbart på svenska för eleverna i år 1. För att skapa kontinuitet för eleverna i år 2 och 3 får de fortsatt undervisning i vissa ämnen på engelska av fyra lärare. Inför läsåret 2022/23 har skolan utlyst de tjänster som innehas av visstidsanställda lärare för att rekrytera behöriga lärare med lärarlegitimation. Huvudmannen har tillagt att skolan alltid undersöker om det finns en behörig lärare inom huvudmannens organisation om någon behörig lärare inte hittas vid rekrytering.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § första stycket skollagen). Lärare som inte uppfyller dessa krav får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § första stycket skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § första stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Undervisning ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Som ovan nämnts finns det dock undantag från kravet på att endast legitimerade och behöriga lärare får bedriva undervisning.

En lärare med amerikansk lärarexamen undervisar på engelska på skolan. Läraren bedriver inte språkundervisning och omfattas därmed av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 17 § första stycket skollagen. Skolinspektionen förutsätter härvid att den utländska lärarutbildningen motsvarar en svensk lärarexamen och att läraren har kompetens att undervisa på det främmande språket.

Eleverna i år 2 och 3 får fortsatt undervisning på engelska i vissa ämnen av tre lärare som saknar såväl svensk som utländsk lärarexamen.

En lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet får enligt 2 kap. 18 § första stycket skollagen bedriva undervisningen om det finns något särskilt skäl med hänsyn till eleverna. Av lagens krav på särskilt skäl framgår att undantaget ska tillämpas restriktivt. I förarbetena anges som exempel att om den legitimerade och behöriga läraren är direkt olämplig att bedriva undervisning och till exempel är föremål för en anmälan till Lärarnas ansvarsnämnd får en icke legitimerad och obehörig lärare istället användas för undervisningen (prop. 2010/11:20, s. 84 f.). Elevernas intresse av att få undervisning på engelska språket kan enligt Skolinspektionens bedömning inte utgöra ett sådant särskilt skäl som krävs för att frångå huvudregeln om att eleverna ska undervisas av legitimerade och behöriga lärare.

Vidare framgår av utredningen att det på skolan finns lärare som har legitimation och behörighet att undervisa i ett par av de ämnen där undervisningen bedrivs på engelska. Huvudmannen har inte uppgett att det saknas möjlighet för lärarna som är behöriga i engelska och fysik att bedriva undervisning i dessa ämnen istället för de obehöriga lärarna. Huvudmannen har därmed inte heller uttömt möjligheten att tillgodose att undervisning sker med behöriga lärare.

Undervisningen på engelska av lärare utan lärarexamen omfattas därmed inte av undantaget i 2 kap. 18 § första stycket skollagen.

Mot denna bakgrund uppfyller inte Kunskapsskolan i Sverige AB författningarnas krav fullt ut vad gäller undervisning och lärande eftersom undervisning bedrivs av lärare som saknar legitimation och behörighet för undervisningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3).

Som anges ovan uppfyller Kunskapsskolan i Sverige AB:s verksamhet vid Kunskapsgymnasiet Liljeholmen inte fullt ut författningarnas krav att undervisning ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare.

Utredningen visar dock att skolan inför läsåret 2022/23 har utlyst de tjänster som innehas av visstidsanställda lärare för att rekrytera behöriga lärare med lärarlegitimation. På grund härav bedömer Skolinspektionen att Kunskapsskolan i Sverige AB vidtar nödvändig rättelse vad gäller undervisning och lärande samt att det därför finns skäl att avstå från att ingripa.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid Skolinspektionens intervjuer med elever uppger de att de känner sig trygga på skolan. Elever, lärare och rektorn uppger samstämmigt att det generellt sett är god studiero på skolan.

Elever har uppgett att det finns ordningsregler och att det för vissa lektioner finns särskilda regler. Av intervjuerna framkommer vidare att eleverna känner till reglerna och att de kan redogöra för dem. Elever och lärare har också uppgett att reglerna har diskuterats med eleverna i klasserna. Vidare uppger representanterna från elevhälsan att rektorn talat om ordningsreglerna med var och en av eleverna i början av höstterminen.

Elever har i intervjuer uppgett att lärarna agerar om kränkande behandling skulle uppstå och att de vet vem de ska vända sig till om någonting otillåtet skulle inträffa. Av intervjuerna med lärare och representanter från elevhälsan framkommer vidare att kränkande behandling anmäls till rektorn och att ärendet går till huvudmannen.

Skolans ingivna plan mot diskriminering och kränkande behandling 2021/22 innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande läsåret. Vidare innehåller planen en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för föregående år har genomförts.

Rättslig reglering

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet som ska utarbetas under medverkan av elever och följas upp på skolenheten. Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen (5 kap. 3 §, 5 § första stycket skollagen, Lgy 2.2 Normer och värden)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla det till huvudmannen (6 kap. 10 § skollagen, Lgy 2.2 Normer och värden)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Styrning av verksamheten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skolans kvalitetsplan 2021/22 framgår att huvudmannen föregående läsår fattade beslut om att skolans internationella profil med undervisning på engelska skulle fasas ut. Eleverna som går år 1 är de första eleverna på skolan som har undervisning enbart på svenska.

Vid intervjun med rektorn framkommer att hon efter en analys av kunskapsresultaten i matematik vidtagit ett flertal åtgärder. Bland annat har kurserna matematik 1b och 2b har lagts ut på ett läsår istället för en termin samt fler timmar tillförts kurserna. Vidare framgår att lärarna har anpassat undervisningen för att bättre passa eleverna genom att göra mindre kunskapskontroller istället för att ge omfattande prov. Rektorn har uppgett att skolan gör löpande uppföljningar av kunskapsresultaten samt att dessa analyseras på grupp- och individnivå i ämneslagen, programarbetslagen, elevhälsan och ledningsgruppen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolen-

hetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska enligt skollagen dokumenteras (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Av Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) framgår att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn bör sammanställa enhetens resultat och tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschef Anna Bergqvist.

Utredaren Anna Malmenfelt har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Erik Almqvist och Anna Kjellberg deltagit.